

Andrzej Pokora

Sprawozdanie z kolokwium habilitacyjnego adwokata dr Andrzeja Zielińskiego

Palestra 39/3-4(447-448), 203-205

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Sprawozdanie z kolokwium habilitacyjnego adwokata dr. Andrzeja Zielińskiego

W dniu 24 maja 1994 r. odbyło się pod przewodnictwem Dziekana prof. dr. hab. Genowefy Grabowskiej posiedzenie Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach poświęcone kolokwium habilitacyjnemu dr. Andrzeja Zielińskiego, adwokata ze Szczecina.

Podstawę kolokwium stanowiła rozprawa: *Postępowanie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej*. Praca ta oraz dorobek naukowy habilitanta stały się przedmiotem oceny recenzentów: prof. dr. hab. S. Dalki, prof. dr. hab. K. Korzana, prof. dr. hab. M. Sawczuka, prof. dr. hab. L. Steckiego.

Pod nieobecność prof. S. Dalki i prof. L. Steckiego Dziekan Wydziału przedstawiła konkluzje ich recenzji, następnie głos zabrali recenzenci prof. K. Korzan i prof. M. Sawczuk przedstawiając zasadnicze uwagi podniesione w recenzjach i potwierdzając jednocześnie swoją wysoce pozytywną ocenę dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej dr. A. Zielińskiego.

Jako pierwszy zabrał głos prof. M. Sawczuk prosząc habilitanta o ustosunkowanie się do problemu kompleksowości uregulowań problematyki postępowania o podział majątku po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej.

W odpowiedzi dr A. Zieliński stwierdził, iż istotnie dostrzega ową zbieżność uregulowań w prawie materialnym i procesowym, jednakże jego zdaniem jest to kwestia rozbieżności w ustaleniach komisji kodyfikacyjnych.

Drugie pytanie prof. dr. hab. M. Sawczuka dotyczyło problemu postanowień wstępnych w postępowaniu o podział majątku wspólnego.

Zdaniem habilitanta takie postanowienia w dużym stopniu ułatwiają i upraszczają postępowanie oraz, co z naciskiem podkreślił dr A. Zieliński, zapobiegają przewlekłości postępowania.

Kolejne pytanie prof. dr. hab. M. Sawczuka odnosiło się do składu orzekającego w sprawach działu majątku dorobkowego.

W odpowiedzi na to pytanie dr A. Zieliński wskazał, iż kontrowersje dotyczące składu sądu w tego rodzaju sprawach rozstrzygnęło jedno z ostatnich orzeczeń Sądu Najwyższego, w którym ów Sąd wskazał, iż istnieje jedynie skład właściwy lub niewłaściwy, czyli spreczny z przepisami prawa. Pewne kontrowersje w doktrynie, na co zwrócił uwagę w dalszej części odpowiedzi habilitant, budzi art. XII przepisów wprowadzających k.p.c. Zdaniem dr. A. Zielińskiego wspomniany

przepis przejściowy ma odpowiednie zastosowanie w stosunku do postępowania nieprocesowego.

Ostatnie pytanie prof. dr. hab. M. Sawczuka dotyczyło problemu podziału majątku w przypadku istnienia jedynie związku faktycznego, jakim jest konkubinat.

W przekonaniu habilitanta regulacji w tej materii należy poszukiwać w przepisach dotyczących współwłasności jak również w normach regulujących spółkę cywilną, pamiętając o odpowiedzialności solidarnej.

Kolejne pytanie postawił recenzent prof. dr. hab. K. Korzan, który poprosił habilitanta o ustosunkowanie się do charakteru prawnego postanowień wstępnych.

Odpowiadając dr A. Zieliński stwierdził, iż owe postanowienia mają charakter konstytucyjny.

Następne pytanie prof. dr. hab. K. Korzana dotyczyło zabezpieczenia roszczeń i praw w postępowaniu cywilnym.

W odpowiedzi habilitant stwierdził, iż problematyka tymczasowej ochrony prawnej jest szeroka i wysoce skomplikowana. Następnie przeprowadził szeroki wywód wyjaśniający, z którego wynikało, że mimo posługiwania się w niektórych przepisach k.p.c. słowem „powództwo”, powinno się mówić o zabezpieczeniu roszczeń i praw a nie powództwa.

Kolejne pytanie prof. dr. hab. K. Korzana dotyczyło istoty niezawisłości sędziowskiej w demokratycznym państwie prawnym.

Habilitant, odpowiadając na postawione pytanie, z naciskiem podkreślił fundamentalne znaczenie owej zasady znajdującej swe uregulowanie w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W dalszej części odpowiedzi określił atrybuty zasady niezawisłości.

Po pierwsze, obowiązkiem sądu jest dokonanie kontroli aktów niższego rzędu pod kątem ich zgodności z ustawą jako jedynym przełożonym sędziem w działalności jurysdykcyjnej.

Po drugie, konsekwencją wspomnianej zasady jest zakaz – dotyczący organów państwowych oraz organizacji politycznych i społecznych – jakiegokolwiek wpływu na sądowe rozstrzygnięcie konkretnej sprawy.

Ostatnie pytanie dotyczyło instytucji syndyka masy upadłości oraz zdolności upadłościowej.

Po ogólnym wyjaśnieniu stanowiska prawnego syndyka masy upadłości jako zastępcy pośredniego zgodnie z teorią piastowania urzędu, habilitant zwrócił uwagę, że obecnie syndykiem masy upadłości może być osoba fizyczna jak również prawna.

Następnie głos zabrał prof. dr. hab. J. Strzępka, zadając pytanie odnoszące się do problemu podziału wspólności do niepodzielnej ręki na gruncie przepisów postępowania cywilnego.

Odpowiadając na to pytanie, habilitant wyjaśnił szeroko problematykę podziału majątku dorobkowego na tle przepisów prawa materialnego jako współwłasności łącznej w rozumieniu art. 196 § 1 k.c. Nawiązał też do przepisów Kodeksu rodzinnego i w kontekście przepisów k.p.c. omówił podstawowe zasady, którymi sąd kieruje się przy praktycznym podziale tego majątku.

Prof. dr hab. J. Strzępka zadał kolejne pytanie dotyczące zasadności tworzenia spółki cywilnej pomiędzy małżonkami.

Habilitant w odpowiedzi zwrócił uwagę na szerokie wykorzystanie w społeczeństwie polskim wspólności ustawowej i podkreślił, że zgodnie z ideą wolności i liberalizmu małżonkowie powinni mieć możliwość wykorzystywania wszelkich form regulujących kwestię odrębności majątkowej w trakcie trwania małżeństwa. Sytuacja prawna, która istnieje obecnie, jest prawidłowa. Chociaż praktycznie małżonków w większości wypadków nadal łączy wspólność ustawowa to prawo do zawierania odrębnych umów umacnia ich przekonanie o swobodach obywatelskich.

Na postawione pytanie przez prof. dr hab. T. Widłę o moc dowodową dokumentów, habilitant odpowiedział wyjaśniając, że problematyka dokumentów w sprawach podziału majątku dorobkowego nie stanowi wyodrębnionej specyfiki. Stosuje się do niej ogólne przepisy o dokumentach zawarte w k.p.c. oraz w części ogólnej k.c.

Po tej odpowiedzi habilitanta, i wobec braku dalszych pytań, Dziekan zamknęła tę część posiedzenia i udzieliła głosu recenzentom i członkom Rady Wydziału z prośbą o wyrażenie opinii o przebiegu kolokwium. Wszyscy zgodnie ocenili odpowiedź habilitanta pozytywnie. Następnie Rada w głosowaniu tajnym zadecydowała o wyborze tematu wykładu habilitacyjnego. Jego tytuł brzmiał: Podmioty postępowania nieprocesowego.

Członkowie Rady Wydziału przychylnie ustosunkowali się do ogłoszonego przez dr. A. Zielińskiego wykładu.

Następnie odbyło się tajne głosowanie w sprawie przyjęcia wykładu, a następnie w sprawie nadania habilitantowi stopnia naukowego dr hab. nauk prawnych w zakresie prawa postępowania cywilnego. W głosowaniu tajnym Rada Wydziału Uniwersytetu Śląskiego większością głosów podjęła uchwałę o nadaniu dr. A. Zielińskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie postępowania cywilnego.

Na zakończenie zabrał głos dr A. Zieliński, który podziękował pani Dziekan za życzliwość w całym przewodzie habilitacyjnym. Następnie słowa podziękowania skierował do recenzentów i członków Rady Wydziału. Na tym zakończono posiedzenie Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego.

Andrzej Pokora